

אין עוד מלבדו
על יחוד ומיוחד

בית שלמה

פרוייקט ה'תשנ"ב כסא ודארין קדם רגלי אי זה בית אשר תבנו לי ויא זה מקום מנוחתי

פרשת שמיני
פרשת החודש
תשפ"ד
גליון 378
נא לשמור על
קדושת הגליון
נא לא לעיין בו בשעת
התפילה וקריאת התורה

לעילוי נשמת
מו"ר רבי יצחק ב"ר יעקב יגן
הרה"ק רבי חיים אבישלום ב"ר עזרא
מו"ר אבי ר' דוד שלום ב"ר שלמה רב
ר' אלעד ב"ר אפרים משה שיבלט"א
הרה"ק רבי משה בן צין ב"ר ברוך חיים
ר' זאב ב"ר משה חיים
הגה"ק רבי יואל ב"ר שמואל
הגה"ק רבי שלמה זלמן אויערבאך ב"ר
חיים יהודה לייב
הרה"ק רבי משה יהושע ב"ר חיים מאיר
הרה"ק רבי אלימלך ב"ר אליעזר ליפמן
הגה"ק רבי אליהו ב"ר שלמה אברהם
הרה"ק רבי יוסף בלאך אב"ד ב"ר אברהם
הרה"ק רבי חיים חייקא ב"ר שמואל
הרה"ק רבי יצחק מאיר ב"ר ישראל מגור
הרה"ק רבי יצחק יעקב ב"ר נתן דוב
הרה"ק רבי יצחק ב"ר חנוך העניך
הרה"ק רבי אברהם גרשון ב"ר אפרים
הרה"ק רבי אליעזר ליפא ב"ר אלימלך
הרה"ק רבי אהרן ב"ר שמשון הרה"ק רבי
איתמר הכהן מדויקוב

פרפראות בדרך מוסר על פרשת השבוע

יוצא לאור ע"י עמותת "משנה שלמה" כל הזכויות שמורות

לקבלת גליון זה למייל שלהו בקשה ל-MISHNA.SHLEMA@gmail.com | לתרומות והקדשות ולהפצה 052-580-2345

"ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח ועשה את חטאתך ואת עלתך וכפר בעדך ובעד העם ועשה את קרבן העם וכפר בעדם כאשר צוה ה' (ט', ז')

רש"י - קרב אל המזבח. שהיה אהרן בוש וירא לגשת. אמר לו משה למה אתה בוש, לכך נבחרת ידוע כי כל מה שהתורה מספרת לנו הוא בחינת תורה הוראה ואין כוונתה ח"ו לספר סיפורים בעלמא ולכן יש להבין מה מלמדת אותנו התורה בפס' הנ"ל המדבר על מה שהיה בזמן חנוכת המשכן דבר שלא יהיה בשנית אלא רק לשעתו ונראה לרמז כי מהפס' הנ"ל נלמד על כך שכאשר יהודי רוצה להוכיח משהו ולהחזירו למוטב עליו להיות מושלם בעצמו באותו הדבר ורק אח"כ יפנה להחזיר את האחרים למוטב באותו עניין בחינת קשוט עצמך ואח"כ קשוט אחרים וזהו מה

שאומר משה רע"ה לאהרן עשה חטאתך ואת עלתך וכפר בעדך ורק אח"כ ובעד העם ולא בכדי נאמרו הדברים לאהרן שהרי אהרן היה מתעסק בלהשיב רבים מעוון כמו שנאמר עליו בגמרא סנהדרין (ו'), ע"ב) "אהרן אוהב שלום ורודף שלום ומשים שלום בין אדם לחבירו שנאמר תורת אמת היתה בפייה ועולה לא נמצא בשפתיו בשלום ובמישור הלך אתי ורבים השיב מעוון" וממנו יש ללמוד כי רק אחרי שאדם השלים את עצמו באותה המידה הוא יכול לתקן גם אחרים

"וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם וירד מעשת החטאת והעלה והשלמים" (ט', כ"ב)
רש"י ויברכם. ברכת כהנים וברכה, יאר, ישא

כתב בספר טעמי המנהגים ומקורי הדינים בעניין ברכת כהנים "ועי' בכלבו אות י"א וז"ל שלמה תיקן ברכת כהנים בתפילה, ובפסוק ראשון ג' תיבות כנגד ג' אבות, ומברכין להם כדי שיזכור להם ברית אבות. פסוק שני חמש תיבות כנגד חמשה חומשי תורה, שבזכות אבות ניתנה תורה, וכן אומר באר חפרוה שרים, ואומר להם עשו מה שכתוב בתורה שניתנה בזכות אבות. פסוק שלישי ז' תיבות כנגד ז' רקיעים, ואומר להם שוכן שבעה רקיעים יברך אתכם. וכן הוא אומר הנה מטתו של שלמה שישים גיבורים סביב לה, וכי שלמה צריך שמירה, אלא שהי' חקוק סביב למיטתו ברכת כהנים שהן ששים אותיות." ועי' ט"ה סעיף תקס"ו

"ויבא משה ואהרן אל אהל מועד ויצאו ויברכו את העם וירא כבוד ה' אל כל העם" (ט', כ"ג)
רש"י - ויברכו את העם. אמרו ויהי נועם ה' אלקינו עלינו (תהלים צ, י"ז) יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם

להבנת גדול העניין הטמון בפסוק הנ"ל בחינוך להביא את דבריו של בעל הפלא יועץ ז"ע (ערך ויהי נועם) על מעלת אמירת יהי נועם ובפרט במוצאי שבתות "ועל זה יתפלל קודם כל מעשה וכל דיבור, שיאמר ויהי נועם ומעשה ידינו כוננה עלינו ואף שבלי אמירת ויהי נועם גם כן המצווה פועלת למעלה בדרך סגולה, מכל מקום חלוק יש, שהרי בודאי אינו דומה המכוון למי שאינו מכוון, שהמכוון פועל יותר ומעורר הדברים העליונים ביותר. למה הדבר דומה לחבל ארוך שראשו אחד בארץ ביד האדם וראשו השני מגיע השמימה שכיין שמחזיק האדם בידו הראש האחד הרי הוא מנענע את הראש השני אבל כל כמה שיחזיק בה בחוזק יד וינענע בכוח יותר עושה רושם ומנענע למעלה. כן הדבר הזה שיותר שיכון כוונות הראויות לכוון גורם יותר התעוררות למעלה לעורר את האהבה וליחדא שמא דקודשא בריך הוא ושכינתה. וזה כוונת תפילתנו באמרנו ויהי נועם, שיכוון ה' מעשה ידינו בשמים ממעל כאלו כיונו בכל הכוונות הראויות לכוון ותפילה עושה פרות. וגם בפסוק זה יש רזין עלאין בכל אות אבות וכל תיבה ותיבה, והיה ראוי לנו שנאמר ויהי נועם על הויהי נועם

ותקנו לנו רבותינו ז"ל לומר ויהי נועם וקדושה דסידרא בכל ליל מוצאי שבת ומפרש סודו בזהר הקדוש (ח"א קצ"ו) שהוא לעורר רחמים על דין גיהנם שלא ישלוט בנו ועל כן שפר קדמי לכוון באמירת ומעשה ידינו כוננה, שלא תצא תקלה מתחת ידינו ולא שום דבר שאינו מתוקן, כדי שלא נתחייב בדינה של גיהנם, על זאת שפוף נפשו לפני ה' בתחילת השבוע שיכנס בשלום ויצא בשלום ולא יכעיס בה את בוראו. וכן יום ליום יביע ולילה ללילה. ומנהג ישראל שאין אומרים סדר ויהי נועם במוצאי שבת שחל יום טוב בתוך אותה שבוע, אבל לפי דעת המקובלים ראוי לאמרנו אפילו במוצאי שבת שהוא חול המועד, וכן יעשו הצנועים בינם לבין עצמם. ואפילו על דברי הרשות המוכרחים טוב לומר לשם מצווה ויהי נועם וכו', זה הדבר עושה פעולה ותועלת גדול, כי הלא לאמונה אין לך דבר בעולם שאין לו שורש למעלה, וכל מה שברא הקדוש ברוך הוא בעולמו לא בראו אלא לכבודו, וכל עמל אדם הוא לברר ולהוציא האור ניצוצי הקדושה, כל הדברים עתיקים ועושים רושם בשמים ובלבד שיכוון לבו לשמים" עב"ל

פרשת החודש

שמטפשיך שנאמר ונאלו ולא עוד אלא שחוטאין כתיב הכא ונאלו וכתיב התם (במדבר יב, יא) אשר נואלנו ואשר חטאנו ואיבעית אימא מהכא (ישעיהו יט, ג) ונאלו שרי צוען וגו' והתעו את מצרים" ועפ"י הגמרא הנ"ל כתבו הפוסקים כי לרוב הציבור עדיף לא ללמוד תורה לבד אלא בחברותא או בשיעור שכן ע"כ הסיכוי שלהם להבין את הנלמד כשורה גדול יותר ולא יבואו לידי טעות ובמיוחד לתמידים הנמצאים בראשית דרכם וכן יש מעלה נוספת בלימוד בצוותא כי דבר זה עוזר לשמור על זמני לימוד מסודרים וקשה יותר לאדם לדחות את הלימוד "למחרך"

ידוע כי פרשת החודש מסמלת את הדרך החדש שהאדם פותח לאחר שעשה את כל התיקונים הדרושים וחוזר בתשובה אך דף חלק לא ניתן להשאיר ולכן האדם צריך להתחיל למלא את הדרך בדברים טובים ואיך ידע האדם מה צריך לעשות אלא ע"י שילמד תורה ידע מה ואיך צריך לעשות ובגשת האדם ללמוד עליו לדעת את אשר נכתב בגמרא תענית דף (ז', ע"א) "אמר רבה בר בר חנה למה נמשלו דברי תורה כאש שנאמר (ירמיהו כג, כט) הלא כה דברי כאש נאם ה' לומר לך מה אש אינו דולק יחידי אף דברי תורה אין מתקיימין ביחידי והיינו דאמר רבי יוסי בר חנינא מאי דכתיב (ירמיהו נ, לו) חרב אל הבדים ונאלו חרב על שונאיהן של תלמידי חכמים שעוסקין בד בבד בתורה ולא עוד אלא

וניתן לראות רמו לדברים בפס' מתוך פרשת החודש שמות (י"ב, ד) 'וְאִם יִמְעַט הַפִּיִת מִהֵיטָה מִשֶּׁהָ וְלִקְחָהּ הוּא וְשָׂכְנוּ הַקְּרֵב אֶל בֵּיתוֹ בְּמִכְסַת נֶפֶשׁ אִישׁ לְפִי אָבְלוּ תִּכְסֹּה עַל הַשָּׁה" שכן הבית הוא רמו לאדם הבונה את עצמו כמו שכתוב איה בית אשר תבנו לי מהי"ת עולה למניין תנ"ה לשון לימוד כמו תנין שפירושו שלמדנו ועל זה אומר הפס' ואם ימעט הבית מהיות משה היינו אם האדם הוא בדרגה נמוכה ואין הוא במדרגה של מורה הוראה בחינת משה רע"ה שהיה מורה הוראה בישראל לא ילמד תורה לבד אלא ולקח הוא ושכנו הקרוב אל ביתו היינו יקבע לעצמו חרותא עם אדם המתאים וקרוב כמה שיותר לתכונת נפשו ולסגנונו וילמדו יחד וע"י כך יוכל האדם לקיים במכסת נפשות מכסת לשון חשבון כפי שמפרש רש"י היינו שיכול האדם ע"י לימוד זה לעשות חשבון נפש אמיתי עם עצמו ויידע מה עליו לתקן בדרכיו שכן אין האדם רואה נגעי עצמו ורק חרותא אמיתי יוכל להוכיח ולהדריך את האדם כיצד יישפר את מעשיו כפי שכותב בעל הנועם אלימלך ז"ע בצעטיל קטן 'לְסַפֵּר בְּכָל פֶּעַם לְפָנָי הַמְּוֹרָה לֹא דָרָךְ הַשֵּׁם וְאֶפִּילוֹ לְפָנָי חֶבֶר נֶאֱמָן כָּל הַמְּחַשְׁבוֹת וְהַרְהוּרִים רָעִים אֲשֶׁר הֵם נִגְדֵי תוֹרַתֵינוּ הַקְּדוּשָׁה אֲשֶׁר הִצַּר הָרַע מַעֲלָה אוֹתָן עַל מוֹחוֹ וְלָבוֹ הֵן בְּשֵׁעַת

תוֹרָה וְתַפְלָה הֵן בְּשִׁכְבוֹ עַל מִטָּתוֹ וְהֵן בְּאִמְצַע הַיּוֹם וְלֹא יַעֲלִים שׁוֹם דָּבָר מִחֻמַּת הַבּוֹשָׁה, וְנִמְצָא עַל יְדֵי סִפּוּר הַדְּבָרִים שְׂמוּצִיא מִפֶּה אֶל הַפּוֹעֵל מְשִׁיב אֶת כַּף הַיָּצֵר הָרַע שְׁלֹא יוֹכֵל לְהִתְנַבֵּר עָלָיו כִּל כֵּן בְּפֶעַם אַחֲרַת חוּץ עֵצָה הַטּוֹבָה אֲשֶׁר יוֹכֵל לְקַבֵּל מִחֲבִירוֹ שֶׁהוּא דָרָךְ הַשֵּׁם וְהוּא סְגוּלָה נִפְלְאָה" וכך כשילמד ויתקן את הדרוש לו לפי שורש נשמתו ויספק לנשמתו את האוכל הרוחני הדרוש לה בחינת איש לפי אכלו יזכה לתכסו על השנה היינו יזכה לכסות את נשמתו בבגדים נאים בחינת חלוקת דרבנן לעתיד לבוא בזמן בו הקב"ה עתיד להנחיל לצדיקים ש"י עולמות שכן ש"י עולה למניין הש"ה. וכן על מעלת החברותא כותב בעל הפלא יועץ ז"ע (ערך חברותא) "וביותר מועיל החברותא ליראי ה' וחושבי שמו שנדרבו יראי ה' איש אל רעהו. כך היא חובתנו וכך נאה לנו. הבו לכם עצה איזו היא דרך ישרה ואיש את רעהו יעזרו ולאחיו יאמר חוק (ישעיהו מא ו) ונתחזק בעד אלקינו. אמנם אין אהבה וחברותא אלא בדומים, שוים במדות ובדעות, אז ישבו יחדו אחים ולא יתפרדו. אך זה קשה המציאות, אם ימצאנו יאחזנו ולא ירפנו" עכ"ל

משנת הצדיק - הרה"ק משה דיין זצוק"ל ז"ע - ב ניסן (שישי)

הרב משה דיין נולד לאביו חכם אברהם דיין בעיר חאלב היא ארם צובא שבסוריה. הרב משה דיין מיוחס, דור אחר דור, לדוד המלך, שימש כמורה צדק לעדת המוסתערבים שבחאלב, היה פעיל בענייני הקהילה, וסייע רבות לחבריה. הרב משה דיין נלקח לבית עולמו, מדובא בייסורים, ביום ב' ניסן תרס"א (1901) הרב חיבר את ספר 'ישיר משה' - פירוש על שיר השירים. וכך כתב הרב בעניין מצוות הצדקה עוד ממצוות הצדקה - שייתן לעני מהאבילים הטובים ומתוקנים, ולא כמקצת בני אדם, אשר יבררו לעני חלק ברע, כל פת מעופשת יבש היה ניקודים, וכל תבשיל סרוח שלא נשבה בו הרוח. או שנותנים לו תבשיל חדש, אבל הוא תבשיל של בשר ירקות וכיוצא, בלי חתיכת בשר לשמח לב האביונים. ועוד 'מאשר שמנה לחמו' - שאינו נותן אלא מלחם הטוב. וגם בעניין התבשילים וכיוצא, 'והוא יתן מעדני מלך' - מהמובחר שבמאכלים, וכל מאכל טוב וערב. ובה היתה כוונת הפסוק בישעיה: 'הלא פרוס לרעב לחמך' - דהיינו מלחמך שאתה אוכל, ממנו תן לעני, ולא פת שעשפשה ועוד 'ועניי מרודים תביא בית' - שלא תתן לו פרוטה וילך לו, אלא 'ועניי מרודים תביא בית' - לתת לו מאכל המתוקן, כי טורח לעני והוצאה יתירה עליו לבשל בביתו. ועוד 'כי תראה עירום וכיסתו' - שתיתן לו בגדים המכסים את גופו, ולא בגדים קרועים, ובשרו נראה לעין כל. ועוד כאשר תתן לו, לא תבחר לתת לו ירקות מבושלות מבלי חתיכת בשר, זה שנאמר: 'ומבשרך לא תתעלם' - דהיינו: מהבשר שבקדרה, לא תעלים עיניי ממנו, אלא נתון תתן לו בעין יפה. 'אתה הראת לדעת' - שהנותן מאכל לעני מתוקן יותר טוב ממה שייתן לו מעות. ועל עניין עין הרע כתב 'הנך יפה רעייתך, הנך יפה עיניך יונים' - שאין בכס בעלי עין הרע. וכתב ספר הברית: כי האידיים העולים מן העיניים, יזיקו לאדם לקבל בגופו ובממונו. ולפעמים אף שהוא אדם טוב, בעיניו יגרום הפסד לחברו ויתן בו עין הרע. ואפילו שהוא אוהבו כנפשו, ולא בכוונה להזיק, אלא שהאיד היוצא מעיניו הוא רע. וכל שכן מי שיש לו עין הרע ודרכו לקנא בחברו, שמויק מאוד בין לאדם בין לכל רכושו. עד כאן. ולכן שומר נפשו יזהר לעשות ענייניו בהצנע, כל שכן בעניין ילדי שעשועים. יזהר מאוד לכל ילבישם בגדי רקמה ותכשיטים נאים, אפילו שהוא עשיר ימעט בנוי בניו כל מה שאפשר, וישפיל את עצמו לאהבת בניו, שלא תשלוט בהם עין הרע.

ובעניין הגאולה כתב הרב "אפשר לפרש במה שקיים לנו בדין, שלא נתחייבו ישראל בביכורים אלא לאחר כיבוש וירושה, כמו שכתוב: 'זיהיה כי תבוא אל הארץ'. וידוע שהביכורים באים מהפירות שנשתבחה בהם ארץ ישראל דווקא, כגון גפן ותאנה. וזה שכתוב: 'התאנה חנטה פגיה והגפנים סמדר נתנו ריח'. והגיע זמנם להקריב ביכורים, וכל זמן שלא נכנסתם לארץ אין יכולים להקריב ביכורים. לכן: 'קומי לך רעייתך יפתי ולכי לך' - אל הארץ הטובה, ואז תוכלי לקיים מצוות הביכורים. וגם במה שכתוב: 'אין לך קץ מגולה מזה, שבזמן שארץ ישראל נותנת פירותיה בעין יפה סימן קץ הגאולה' - שבזמן שהתאנה חנטה פגיה, והגפנים סמדר נתנו ריח' - שעשתה ארץ ישראל פירותיה, אז קול מבשר ואומר: 'קומי לך רעייתך יפתי ולכי לך' - לארץ טובה לאכול מפריה ולשבוע מטובה

דובב שפתי ישנים - ליקוטים מספרים שפחות מוכרים על התורה - הרה"ק רבי מרדכי ב"ר חנוך חיים הכהן זצוק"ל ז"ע

"וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וּלְקַנְיֵי יִשְׂרָאֵל" (ט', א')

בלימודים רק הביצוע מגלה מיצוי השיטה אם נכונה היא אם לאו. לא רק במילי דעלמא אלא אפילו במילי דשמיא מהווה הניסיון המעשי עיקר גדול ויסודי ועד כדי כך נחוץ חשוב וספון הוא הניסיון ומחויב המציאות עד שיתר על כן אמרו חז"ל זה הכלל אין אדם עומד על דברי תורה אלא א"כ נבשל בהם (גיטין מג א) כלומר גם הכישלון המתגלה תוך כדי תהליכי הניסיון ברכה צפונה בו כי אף הוא מביא לידי מעשה מתוקן ושלם כדבעי

לפיכך אף כי משה רבינו היה הרב המורה שלימד את מעשי הקרבנות מפי הגבורה לתלמידים המוכשרים ביותר לאהרן ובניו בכל זאת משנגשו לעשות את העבודה הקדים משה ימי מילואים בהם הכשירים באופן מעשי והרגילים בתרגילים של עבודה ורק ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ובניו רק לאחר הניסיון המעשי הזמנים להתעסק בעבודת הקודש והקודשים"

"כלל ידוע אמרו חז"ל אין ויהי' אלא צרה מה צרה היתה כאן שנאמר 'ויהי' צרה היתה לאהרן הצנוע והענונתן שנתמנה כהן גדול אמר כשאני לעצמי מה אני ומי אני שאהיה ראוי למשרה נעלה ורוממה זאת לבו היה דופק ומהסס וכל כולו היה מלא אימה ופחדים לגשת אל הקודש. ומובא בספר אמרי קדושים השלם כן היה השרף רבי אורי מסטרליסק אומר טוב לאדם שיפיל עצמו לתוך כבשן האש מלהיות גדול וצדיק מפורסם בישראל"

ועוד כתב "כלל גדול אמרו חכמים ואנשי מעשה אין חכם כבעל ניסיון אם אמנם ראשית חכמה צריכה לימוד גדול ועיון מפי סופרים וספרים ועל פי מורים והורים ברם בלימוד בלבד לא סגי עיון גרידא לא די לא מספיק בהחלט אלא כאשר רוצים לתרגם הלימודים המפשטים ולהעתיקם לשפת המעשה כשרוצים לממש את התיאוריות והשיטות שנרכשו במציאות חיים ממשית יש להקדים ולהקדיש ימי ניסיון ומבחן כי רק האימון והתירגול מוכיחים מהי מידת הכושר והכישרון שנרכשו

סגולה לפרנסה - כסף הבא ממקום טהור

"לְהַבְדִּיל בֵּין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהוֹר וּבֵין הַחַיָּה הַנֶּאֱכָלֶת וּבֵין הַחַיָּה אֲשֶׁר לֹא תֵאָכֵל" (י"א, מ"ז)

כותב בעל התפארת שלמה ז"ע על אתר "כבר בארנו במ"א בענין השפע אם היא ממקום קדוש וטהור. לא כן אם היא באה מהסטרא אחרא ח"ו הוא מטמטם את לבו של האדם. וז"ש ביוסף ח"י רעה אכלתהו טרוף טרוף יוסף פי שהי' דואג על השפע של מצרים שהיא בחי' ח"י רעה שלא ידנה יוסף ממנו. אך מה עשה הקב"ה ויברך ה' את בית המצרי בגלל יוסף שהברכה הי' שורה למען יוסף לבל יד' לו יניקה מסט"א משפע של מצרים רק מסטרא דקדושה. וזה ג"כ הנאמר כאן להבדיל בין הטמא ובין הטהור וגו' ובין החיה הנאכלת ובין החיה היא השפע מסט"א אשר לא תאכל שצריך שמירה מזה כנ"ל